

Obsah

Předmluva	10
I. PODMÍNKY – KURIKULUM	13
1 Tvorba výzkumného nástroje pro evaluaci školy v oblasti inkluze	14
1.1 Úvod	14
1.2 Východiska pro tvorbu evaluačního nástroje	15
1.3 Výzkumné cíle	17
1.4 Dimenze inkluzivní školy	18
1.5 Konceptualizace – souhrn konceptů pro jednotlivé dimenze výzkumného nástroje	20
1.6 Operacionalizace – tvorba operačních definic z jednotlivých konceptů	22
1.7 Indikatorizace – stanovení indikátorů z jednotlivých operačních definic	25
1.8 Závěr	27
2 Charakteristiky oblíbeného učitele a třídy s dobrým sociálním klimatem: návrh kategoriálního systému	29
2.1 Úvod	29
2.2 Přehled teoreticky a metodologicky inspirativních prací	30
2.3 Metodologie výzkumné studie	32
2.4 Identifikace tříd vhodných pro kvalitativní fázi výzkumu	33
2.5 Případová studie jako výzkumná strategie	34
2.6 Metody sběru dat	35
2.7 Kvalitativní analýza	38
2.8 Diskuse a závěr	45
3 Východiska pro tvorbu výzkumného nástroje pro komparativní výzkum kurikulárních dokumentů tělesné výchovy.....	47
3.1 Úvod	47
3.2 Teoretická východiska a základní pojmy	47
3.3 Shrnutí dosavadního stavu poznání	51
3.4 Tvorba výzkumného nástroje	54
3.5 Shrnutí a závěr	58
4 Kvalita čítanek pro primární školu: finalizace výzkumného nástroje.....	59
4.1 Úvod	59
4.2 Teoretický a empirický kontext	60
4.3 Vlastní výzkum: problém, cíle, otázky	64
4.3.1 Výzkumný problém	64
4.3.2 Cíle výzkumu	64
4.3.3 Výzkumné otázky	65

4.4	Vývoj výzkumného nástroje	66
4.4.1	Kódovací manuál	68
4.4.2	Kategoriální systém a jeho modifikace	71
4.4.3	Ověřování reliability kategoriálního systému	72
4.4.4	Finální verze kategoriálního systému	72
4.5	Shrnutí a závěr	76
5	Tvorba a ověření kategoriálního systému pro obsahovou analýzu didaktického aparátu učebnic prvouky a přírodovědy pro primární školu	77
5.1	Úvod	77
5.2	Teoretický základ holistického pojetí zdraví	77
5.2.1	Modely holistického pojetí zdraví a jejich zakotvení v kategoriálním systému	79
5.2.2	Sjednocení kategoriálního systému s obsahovými požadavky vymezené RVP ZV	81
5.3	Obecný popis výzkumu	85
5.3.1	Změny provedené v původním kategoriálním systému směřující k finální verzi systému a ověření reliability systému	85
5.4	Závěr	86
II.	AKTÉŘI – PROCESY – VÝSLEDKY	87
6	Způsoby hodnocení dětského výtvarného projevu v předškolním vzdělávání	88
6.1	Úvod	88
6.2	Vymezení základních pojmů řešené problematiky	89
6.2.1	Vymezení pojmu hodnocení	89
6.2.2	Dětský výtvarný projev a jeho hodnocení v předškolním vzdělávání	93
6.2.3	Modely hodnocení dětského výtvarného projevu projektované v historii výtvarné pedagogiky	95
6.3	Shrnutí dosavadního stavu poznání	97
6.4	Metodologie výzkumu	99
6.5	Závěrem	103
7	Motivace v procesu autoregulace učení: výsledky empirického šetření	104
7.1	Úvod	104
7.2	Vymezení řešené problematiky a základních pojmů	105
7.2.1	Autoregulace učení	105
7.2.2	Motivace v procesu autoregulace učení	107
7.3	Dosavadní stav poznání	109
7.4	Metodologický postup empirického šetření	110

7.4.1	Metoda výzkumu	111
7.4.2	Základní a výběrový soubor	112
7.4.3	Způsob zpracování dat	114
7.5	Vybrané výsledky	114
7.6	Shrnutí a závěry	121
8	Individuální čtenářství žáka a faktory, které je ovlivňují: od vymezení pojmů k výzkumnému nástroji	124
8.1	Úvod	124
8.2	Vymezení řešené problematiky: funkční gramotnost, čtenářská gramotnost, literární gramotnost	125
8.3	Formulace základních pojmů: čtení, četba, čtenář, čtenářství, faktory ovlivňující čtenářství žáka	128
8.4	Shrnutí dosavadního stavu poznání řešené problematiky	132
8.5	Metodika výzkumu	135
8.6	Závěry	137
9	Kvantitativní analýza výukových situací z pohledu rozvíjení kompetence k učení ve výuce zeměpisu: vybrané výsledky předvýzkumu.....	138
9.1	Úvod	138
9.2	Teoretická východiska a vymezení základních pojmů	139
9.2.1	Příležitosti k učení, kompetence k učení	139
9.2.2	Výuková situace	141
9.3	Metodologie výzkumu	142
9.3.1	Výzkumný vzorek	143
9.3.2	Tvorba a ověřování výzkumného nástroje	144
9.3.3	Kategoriální systémy	145
9.4	Shrnutí předběžných výsledků, diskuse a závěry	154
10	Učební úlohy rozvíjející kompetenci k řešení problémů ve výuce přírodovědy	157
10.1	Úvod	157
10.2	Vymezení řešené problematiky a základních pojmů	158
10.2.1	Problémová učební úloha a příbuzné pojmy	158
10.2.2	Problem-Based Learning	164
10.2.3	Kompetence k řešení problémů a možnosti jejího rozvíjení	165
10.3	Shrnutí dosavadního stavu řešení či poznání	166
10.3.1	Výzkumy týkající se kvality učebních úloh	166
10.3.2	Výzkumy týkající se procesů ve vyučování a učení	166
10.3.3	Výzkumy týkající se úrovně aktérů v řešení problémů	168
10.4	Nástin metodologie vlastního výzkumu	169
10.5	Závěr	169

11 Prekoncepty a miskoncepty v přírodovědném vzdělávání:	
možnosti zkoumání pomocí dvouúrovňových testů	171
11.1 Úvod	171
11.2 Vymezení základních pojmů	171
11.3 Možnosti zkoumání prekonceptů a miskonceptů	177
11.4 Tvorba dvouúrovňového testu jako diagnostického nástroje	179
11.5 Přehled využití dvouúrovňových testů v přírodovědném vzdělávání	181
11.6 Závěr	186
12 Dovednosti v matematice u žáků s dyskalkulií: ověření	
výzkumného nástroje a výsledky výzkumu	187
12.1 Úvod	187
12.2 Vymezení řešené problematiky	188
12.2.1 Dyskalkulie	188
12.3 Výzkumy zaměřené na zkoumání dovedností v matematice a fyzice	188
12.4 Výzkumné cíle, otázky a hypotézy	190
12.5 Metodologie výzkumu	191
12.5.1 Základní a výzkumný soubor	191
12.5.2 Výzkumná metoda	192
12.5.3 Ověřování a optimalizace didaktického testu z matematiky	192
12.5.4 Zpracování a analýza výsledků úrovně osvojených	
dovedností v matematice u žáků s dyskalkulií	196
12.6 Výsledky I: Deskriptivní popis zjištěné úrovně dovedností v matematice	198
12.6.1 Celkové výsledky žáků v didaktickém testu	198
12.6.2 Výsledky ve skupině žáků s dyskalkulií a bez dyskalkulie	200
12.7 Výsledky II: Testování hypotéz	201
12.8 Shrnutí výsledků a diskuse	206
13 Úroveň osvojení kartografických dovedností u žáků druhého stupně	
základních škol: vliv pohlaví a aktivního používání GIS	208
13.1 Úvod	208
13.2 Teoretická východiska – vymezení pojmu kartografické dovednosti	209
13.3 Současný stav poznání	212
13.4 Cíle a výzkumné otázky	215
13.5 Metody výzkumu	216
13.5.1 Výzkumný nástroj, výzkumný vzorek a průběh výzkumu	216
13.6 Statistické zpracování a výsledky výzkumu	218
13.7 Diskuse	222
13.8 Závěr	223
14 Postoje učitelů k environmentální problematice: metodologické aspekty,	
výsledky pilotáže a finální podoba výzkumného nástroje	224
14.1 Úvod	224

14.2 Vymezení základních pojmů řešené problematiky	225
14.3 Dosavadní stav poznání	227
14.4 Metodologie výzkumu	230
14.4.1 Cíl výzkumu	230
14.4.2 Výzkumný vzorek	231
14.4.3 Výzkumný nástroj	231
14.4.4 Administrace výzkumného nástroje	234
14.4.5 Základní analýza získaných dat	234
14.5 Závěr	236
Summary	238
Literatura	239
Seznam obrázků a tabulek	259
O autorech	261